

Lapin hyvinvointialueen omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohje

Konserni- ja tilajaosto 10.12.2025 § 52

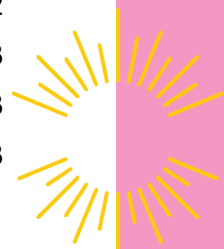
Aluehallitus 12.1.2026 § 15

Aluevaltuusto 23.2.2026 § 6

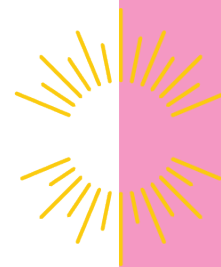

Sisällys

1 Säädökset ja määräykset	3
2 Lapin hyvinvointialueen omistaja- ohjauksen ja -politiikan periaatteet	4
3 Konserniohje	5
3.1 Tarkoitus ja tavoite	5
3.2 Konserniyhteisöt	5
3.3 Käsittely ja hyväksyminen	5
3.4 Sitovuus	5
3.5 Konsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus	6
3.6 Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen	6
Konsernivalvonta	6
Raportointi	6
Riskienhallinta	7
3.7 Hyvinvointialueen luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen	8
3.8 Tytäryhteisön velvollisuus hankkia hyvinvointialueen kanta asiaan ennen päätöksentekoa	8
3.9 Konsernin sisäiset palvelut	9
Yleistä	9
Lainananto konserniyhteisölle	9
Rahoitus- ja sijoitustoiminta (ml. konsernitilijärjestelmä)	10
Talous- ja tietohallinto	10
Hankinnat	10
Vakuuttaminen	10
Henkilöstöhallinto	11
3.10 Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen	11
Nimittämisperiaatteet:	11
3.11 Lapin hyvinvointialueen tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa	12
3.12 Konsernijohtoon läsnäolo- ja puheoikeus tytäryhteisöjen hallituksissa	12
3.13 Kokous- ja vuosipalkkiokäytäntö	12
3.14 Etuuksien vastaanottamista koskeva ohjeistus	13
3.15 Esteellisyys konsernissa	13
3.16 Valmiussuunnittelu ja varautuminen	13

3.17 Asiakirjojen ja tiedonhallinta sekä tietosuoja	13
3.18 Tiedottaminen	14
3.19 Konsernin tarkastus	14
Tilintarkastus	14
Hyvinvointialuekonsernin tarkastus ja valvonta	14
Sisäinen tarkastus	15
3.20 Konserniohjetta täydentävistä ohjeista poikkeaminen	15
3.21 Voimaantulo	15

1 Säädökset ja määräykset

Hyvinvointialueesta annetun lain 48 §:n mukaan omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla hyvinvointialue omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön tai muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Omistajaohjaus voi liittyä perustamis- sopimuksiin, yhtiöjärjestysmääräyksiin, palvelujen tuottamista koskeviin ja muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen hyvinvointialuetta eri yhteisöissä edustaville henkilöille, muuhun hyvinvointialueen määräysvallan käyttöön sekä muihin vastaaviin seikkoihin.

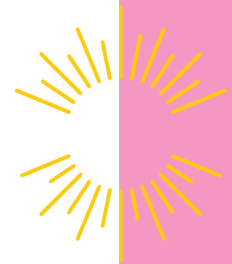
Hyvinvointialuelain 49.1 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että hyvinvointialueen tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon hyvinvointialue-konsernin kokonaisuus. Omistajaohjauksella varmistetaan palveluiden yhdenvertainen saatavuus sekä palveluiden laatu, vaikuttavuus ja kustannustehokkuus hyvinvointialueen tytäryhteisöjen toiminnassa. Omistajaohjauksella varmistetaan myös avoimuuden ja viestinnän samoin kuin palvelujen käyttäjien ja hyvinvointialueen asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutuminen.

Hyvinvointialueen tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on 49.2 §:n mukaan otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus.

Hyvinvointialuelain 22 §:n mukaan aluevaltuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Konserniohjeen vähimmäisisältö on määritelty hyvinvointialuelain 49 §:ssä.

Hallintosäännön 32 §:n mukaan hyvinvointialueen konsernijohtoon kuuluvat aluehallitus, konserni- ja tilajaosto, hyvinvointialuejohtaja sekä aluehallituksen nimeämät taloudesta, hallinnosta ja lakiasioista vastaavat viranhaltijat.

Konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallanjaosta on annettu määräykset hallintosäännön 33 §:ssä ja 37 §:ssä.

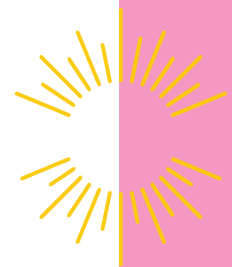

2 Lapin hyvinvointialueen omistajaohjauksen ja -politiikan periaatteet

Lapin hyvinvointialueen omistajaohjauksen ja -politiikan periaatteet ovat seuraavat:

1. Lapin hyvinvointialue voi omistaa yhtiöitä tai muita yhteisöjä, joita se tarvitsee suoraan tai välillisesti palvelujen järjestämiseen. Omistaminen voi kohdistua palvelutuotantoon tai niihin liittyviin tukipalveluihin. Omistaessaan yhteisöjä yhdessä muiden omistajien kanssa hyvinvointialue käy muiden omistajien kanssa vuoropuhelua säännöllisesti sekä omistajan että tilaajan ominaisuudessa.
2. Yhtiöiden tai muiden yhteisöjen omistamisen tulee olla tarpeellista Lapin hyvinvointialueen strategian toteuttamisen kannalta ja tukea valittuja päämääriä. Tämän lisäksi omistamisen tulee olla kokonaistaloudellisesti kannattavaa. Omistamisen tulee tukea korkealaatuisten palvelujen järjestämistä tai tuottamista kustannustehokkaasti. Omistamisen tarkoituksenmukaisuus on arvioitava nykyhetken ja tulevaisuuden toimintaympäristöön perustuen.
3. Omistamista kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti ottaen huomioon hyvinvointialueen strategia ja konsernin kokonaisuus. Hyvinvointialue tarkastelee omistuksiaan vaikuttavuuden, tuloksellisuuden, riskienhallinnan ja toiminnan kehittämisen näkökulmista.
4. Lapin hyvinvointialue asettaa tytäryhtiöille/-yhteisöille ja soveltuvin osin osakkuusyhteisöille tavoitteita palvelujen järjestämisen ja/tai palvelutuotannon toteuttamiseksi. Tavoiteasetanta tehdään tarvittavin osin yhdessä palvelutuotannon kanssa. Konsernijohto käy konserniyhteisöjen kanssa säännöllistä vuoropuhelua sekä omistajan että tilaajan ominaisuudessa.

3 Konserniohje

3.1 Tarkoitus ja tavoite

Konserniohjeella ohjataan konserniin kuuluvia yhteisöjä. Konserniohje koskee Lapin hyvinvointialueen tytäryhteisöjä ja näiden tytäryhteisöjä. Hyvinvointialueen osakkuusyhteisöissä edustajien tulee pyrkiä siihen, että hyvinvointialueen konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

3.2 Konserniyhteisöt

Konserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin Lapin hyvinvointialueella on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Hyvinvointialueen osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyyttä ja osakkuusyhtymää. Hyvinvointialueen konserniin kuuluvat seuraavat hyvinvointialueen määräysvallassa olevat konserniyhteisöt (tilanne 8.9.2025):

1. Rovaniemen Keskuspesula Oy (0192279-5)
2. Lappica Oy (2791111-1)

3.3 Käsittely ja hyväksyminen

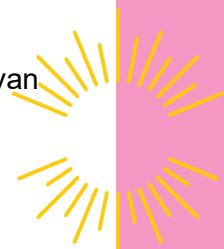
Lapin hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyy konserniohjeen. Konserniohje tulee käsitellä ja hyväksyä hyvinvointialueen tytäryhteisöjen hallituksessa. Samalla tytäryhteisön tulee sitoutua konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan.

Konserniohje on voimassa toistaiseksi.

3.4 Sitovuus

Hyväksytyä konserniohjetta tulee noudattaa konsernin tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta pakottavasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksistä, sopimuksista tai muista säännöistä muuta johdu. Antaessaan omistajaohjausta hyvinvointialueen tulee huomioida kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Jos konserniohjeeseen perustuva yksittäinen ohje on ristiriidassa yhteisöä koskevan pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa pakottavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon tulee välittömästi ilmoittaa havaitusta ristiriidasta kirjallisesti konsernijohdolle.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisön tai hyvinvointialueen konsernijohton oikeudellista asemaa tai vastuuta.

3.5 Konsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Aluevaltuusto asettaa talousarviossa tavoitteita tytäryhteisöjen toiminnalle ja taloudelle.

Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on konsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua asetettuihin tavoitteisiin.

Tytäryhteisöjen hallitukset vastaavat asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Hyvinvointialueen talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon konsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa hyvinvointialueelle sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tietoja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohton tarkemmin määrittelemällä tavalla.

3.6 Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

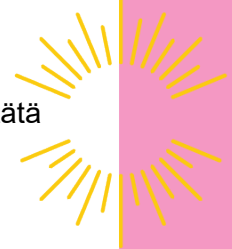
KONSERNIVALVONTA

Tytäryhteisön tilikauden tulee olla kalenterivuosi, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Konsernijohton tulee valvoa konserniohjeiden noudattamista, ja seurata säännöllisesti tytäryhteisön toiminnan tuloksellisuutta.

RAPORTOINTI

Tytäryhteisön on annettava aluehallitukselle konsernin taloudellisen aseman arvioimiseksi ja sen toiminnan tuloksen laskemiseksi tarvittavat tiedot.

Tytäryhteisön tulee antaa seurantaa varten hyvinvointialueelle vähintään puolivuositain raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittämisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhteisöllä tulee tätä varten olla riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä

yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet.

Tytäryhteisön on, ellei laista muuta johdu, pyynnöstä annettava myös muita niiltä pyydettyjä tietoja ja selvityksiä.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa hyvinvointialueelle tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten. Lapin hyvinvointialueen taloushallinto antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta- aikataulusta, tiedonannon määrääjoista ja mahdollisista tiedonantopohjista tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.

Raportointi tapahtuu konsernijohton määräämällä tavalla ja määrääminä ajankohtina ja se toteutetaan konserniraportoinnin lisäksi myös yhtiökohtaisesti.

RISKIENHALLINTA

Tytäryhteisön kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, hyvinvointialuelain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpitoa.

Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoiva viipymättä konsernijohtolle.

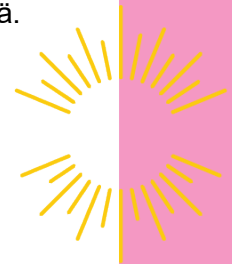
Tytäryhteisöt voivat myöntää takauksia ja antaa muita vakuuksia ainoastaan enemmistöomisteisten tytäryhtiöiden luottojen ja muiden sitoumusten täyttämisen vakuudeksi.

Tytäryhteisöt eivät saa antaa taloudellista tai muuta tukea poliittiseen toimintaan.

Tytäryhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat vastaavat tytäryhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta. Konsernijohton velvollisuutena on ohjata tytäryhteisöjä sekä valvoa niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä.

Varautumisesta ja valmiussuunnittelusta on annettu määräykset kohdassa 3.16.

Tytäryhteisön toiminnassa tulee huolehtia siitä, että liike- ja ammattisalaisuudet sekä muu salassa pidettävä tieto on asianmukaisesti suojattua. Tytäryhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee huolehtia siitä, että tytäryhteisön toiminnassa liike- ja ammattisalaisuuksia tai muuta salassa pidettävää tietoa käsittelevät henkilöt ovat tietoisia salassapitovelvoitteesta osana tytäryhteisön riskienhallinnan järjestämistä.

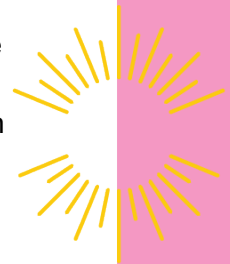
3.7 Hyvinvointialueen luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen

Hyvinvointialueen luottamushenkilöllä on oikeus saada konserni johdolta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, ellei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

3.8 Tytäryhteisön velvollisuus hankkia hyvinvointialueen kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Tytäryhteisön hallituksen on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa hyvinvointialueen kirjallinen kanta seuraavissa asioissa:

1. tytäryhteisön perustaminen
2. tytäryhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen
3. asia, joka olennaisilta osin poikkeaa hyvinvointialuestrategiassa ja talousarviossa tytäryhteisölle asetetusta tavoitteesta
4. tytäryhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa hyvinvointialueeseen
5. hallituksen yhtiökokoukselle tekemä voitonjakoehdotus
6. yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
7. toimitusjohtajan valinta ja palkkausjärjestelmä ja sen muutokset
8. yhtiön henkilöstön kannustinjärjestelmä ja sen muutokset
9. pääomarakenteen merkittävä muuttaminen
10. toimintaan nähden merkittävät investoinnit
11. varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
12. yrityskaupat ja toimintaan nähden merkittävät kiinteistökaupat
13. osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti ole annettu yhtiön tehtäväksi
14. toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
15. merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiötä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen olennainen muuttaminen
16. sellaisten johdannaisinstrumenttien käyttö, joita ei konsernilla aiemmin ole ollut käytössä
17. muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisiin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka

- hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen
18. periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset
 19. merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut
 20. yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen
 21. eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen
 22. yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan velvollisuutena on valvoa, että ennakkokäsitys on haettu ja että se kirjataan pöytäkirjaan siinä kokouksessa, kun ennakkokäsityksen alaisesta asiasta tehdään päätös hallituksen kokouksessa.

Tytäryhteisön toimitusjohtajan velvollisuutena on informoida hallituksen puheenjohtajaa velvollisuudesta hakea ennakkokäsitys.

Konsernijohto voi erikseen antaa täydentäviä määräyksiä toimenpiteiden saattamisesta jo asian valmisteluvaiheessa konsernijohtoon hyväksyttäväksi.

Tytäryhteisön tulee informoida omistajaohjauksesta vastaavaa viranhaltijaa saamistaan yhteydenotoista tai tarjouksista koskien yritysjärjestelyitä tai liike-toiminnan kauppaa.

3.9 Konsernin sisäiset palvelut

YLEISTÄ

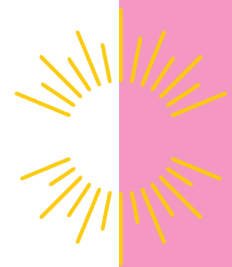
Tytäryhteisöt voivat mahdollisuuksien mukaan hyödyntää konsernin sisäisiä palveluita. Sisäisten palveluiden hyödyntäminen voi olla tarkoituksenmukaista esimerkiksi hankinta- ja volyymietujen sekä ammatti- ja erityisosaamisen turvaamiseksi.

LAINANANTO KONSERNIYHTEISÖLLE

Hyvinvointialue ei lähtökohtaisesti rahoita konserniyhteisöjen toimintaa.

Hyvinvointialueen harkitessa lainan, takauksen tai muun vakuuden antamista tytäryhteisölle on erityisesti otettava huomioon, mitä hyvinvointialuelain 134 §:ssä lainan taikka takauksen tai muun vakuuden antamisen edellytyksistä.

Konserniyhteisön on hyvinvointialueelta lainaa, takausta tai muuta vakuutta hakiessaan selvitettävä valtioneuvoston asetuksen soveltuminen suunniteltuun rahoitusjärjestelyyn liittyen.

Konserniyhteisön tulee neuvotella konsernijohtoon kanssa yhteistoiminnasta lainanotossa ja vakuusjärjestelyssä.

RAHOITUS- JA SIOJITUSTOIMINTA (ML. KONSERNITILIJÄRJESTELMÄ)

Konserniyhteisön rahoitusta voidaan tarvittaessa ja muiden edellytysten täytyessä järjestää soveltuvien osien keskitetysti siten, että rahoitusjärjestelyssä päästään koko konsernin osalta optimaalisiin rahoitusehtoihin.

Konserniyhteisöt vastaavat omasta sijoitustoiminnastaan. Konserniyhteisön tulee sijoitustoiminnassaan soveltuvien osien noudattaa hyvinvointialueen sijoitustoiminnan perusteita (AV 19.12.2022 § 130).

TALOUS- JA TIETOHALLINTO

Tytäryhteisöt voivat mahdollisuuksien mukaan hyödyntää konsernin sisäisesti tuotettuja talous- ja tietohallinnon palveluita, mikäli siitä erikseen hyvinvointialueen kanssa sovitaan.

HANKINNAT

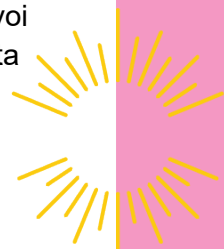
Mikäli tytäryhteisö ei ole markkinoilla toimiva yhteisö, niin sen on hankintoja tehdessään noudatettava julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettuja säännöksiä ja omia hankintaohjeitaan. Hyvinvointialueella on hankintaohje, jota noudatetaan pakottavan lainsäädännön ohella myös tytäryhtiöissä soveltuvien osien.

Tytäryhteisö voi käyttää hankinnoissaan hyväksi yhteishankintojen kilpailuttamismahdollisuuksia, mikäli siitä erikseen hyvinvointialueen kanssa sovitaan.

Myös markkinoilla toimivan tytäryhteisön tulee riittävällä tavalla kilpailuttaa hankintansa kokonaistaloudellisen hyödyn saamiseksi, vaikka sen ei tarvitsekaan noudattaa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain mukaisia menettelysäännöksiä.

VAKUUTTAMINEN

Konserniyhteisöt vastaavat oman toimintansa vakuuttamisesta. Konserniyhteisö voi halutessaan ja mahdollisuuksien mukaan hyödyntää konsernin vakuutus sopimusta konsernin kokonaisedun kannalta parhaaseen vakuutus ratkaisuun pääsemiseksi.

HENKILÖSTÖHALLINTO

Tytäryhteisöt voivat mahdollisuuksiensa mukaan ja soveltuvin osin noudattaa toiminnassaan Lapin hyvinvointialueen henkilöstöpoliittisia periaatteita ja ohjeistuksia.

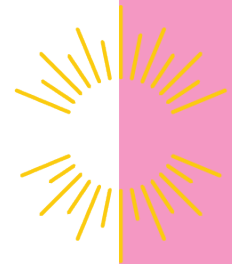
3.10 Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Hallintosäännön 33 §:n mukaan aluehallitus vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista, nimeää hyvinvointialueen ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen sekä nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Hyvinvointialue ei lähtökohtaisesti suoraan nimeä jäseniä tytäryhteisöjen hallitukseen. Hyvinvointialue käyttää enemmistöomistukseen perustuvaa määräysvaltaansa tytäryhteisön yhtiökokouksessa tai vastaavassa päättävässä elimessä.

NIMITTÄMISPERIAATTEET:

- tytäryhteisön hallitukseen tulee nimetä tasapuolisesti naisia ja miehiä;
- hallitusten jäsenten tulee täyttää osakeyhtiölain (OYL 6:10 §) ja hyvinvointialuelain (HVAL 49.2 §) edellyttämät vaatimukset;
- tytäryhteisöjen hallitukseen voidaan nimetä henkilöistä myös hyvinvointialuekonsernin ulkopuolelta, mikäli se on hyvinvointialuekonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua;
- tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus sekä kyky ohjata tytäryhteisön operatiivista johtoa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi;
- tytäryhteisöjen hallitukseen nimettävien tulee olla tiedoiltaan, taidoiltaan ja muilta henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan sopivia hallitustyöskentelyyn siten, että he pystyvät menestyksekkäästi hoitamaan luottamustehtävänsä konserniyhteisön hallituksen jäsenenä;
- nimittämisissä on huomioitava tytäryhteisöjen yhtiöjärjestysten tai niitä vastaavien sääntöjen sekä mahdollisen osakkaiden välisten sopimusten määräykset;
- tytäryhteisöjen hallitukseen nimettävillä tulee olla riittävästi aikaa tehtävän asianmukaiseen ja huolelliseen hoitamiseen;
- tytäryhteisöjen hallitukseen nimettävien tulee kaikessa toiminnassaan tytäryhteisön hallituksen jäsenenä noudattaa tarkasti lakia;
- tytäryhteisöjen hallitukseen nimettävien tulee ymmärtää hyvinvointialueomistajan periaatteet sekä yhteisökohtaiset omistajan strategiset tavoitteet, ja sitoutua niiden noudattamiseen.

3.11 Lapin hyvinvointialueen tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa

Tytäryhteisön hallitus vastaa siitä, että tytäryhteisöjen toiminta on järjestetty hyvän hallinto- ja johtamistavan mukaisesti. Hyvällä hallinto- ja johtamistavalla tarkoitetaan muun ohella toiminnan ja talouden ohjauksen tilivelvollisuus- ja vastuujärjestelmää, joka edistää hallinnon ja palvelutuotannon luotettavuutta ja tehokkuutta. Keskeistä hyvän hallinto- ja johtamistavan toteuttamisessa ovat sellaiset linjaukset ja menettelyt, joilla ohjataan konsernin toimintoja siten, että saadaan kohtuullinen varmuus tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan lainmukaisuudesta, eettisyydestä ja vastuullisuudesta. Tytäryhteisön tulee toimia avoimesti, läpinäkyvästi ja vastuuntuntoisesti siten, että yhteisö organisoidaan ja sen toimintaa suunnitellaan, johdetaan ja harjoitetaan noudattaen ammatillisia, liiketalouden ja lainsäädännön vaatimuksia sekä kestävänsä kehityksen periaatteita. Tytäryhteisön tulee hoitaa varojaan huolellisesti, tuottavasti ja taloudellisesti.

Lapin hyvinvointialueella on sisäisen valvonnan ja hyvän hallinnon ohje. Tytäryhteisön hallituksen hyväksymä hyvän hallinnon ohje ei saa olla ristiriidassa Lapin hyvinvointialueella voimassa olevan sisäisen valvonnan ja hyvän hallinnon ohjeen kanssa.

3.12 Konsernijohtoon läsnäolo- ja puheoikeus tytäryhteisöjen hallituksissa

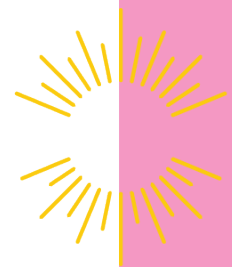
Hyvinvointialuejohtajalla tai määräämällään konsernijohtoon kuuluvalla viranhaltijalla on läsnäolo- ja puheoikeus tytäryhteisöjen hallitusten kokouksissa.

Aluehallituksen tai konserni- ja tilajaoston käsitellessä omistajaohjaukseen liittyviä asioita, on kyseisen yhtiön tai yhteisön omistajaohjauksesta vastaavalla viranhaltijalla läsnäolo- ja puheoikeus aluehallituksen kokouksessa.

3.13 Kokous- ja vuosipalkkiokäytäntö

Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenten kokous- ja vuosipalkkioiden euromäärän päättää tytäryhteisön yhtiökokous (tai vastaava toimielin). Päätöksessä tulee huomioida tytäryhteisön toiminnan laajuus suhteessa hyvinvointialueen toiminnan laajuuteen. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan vuosipalkkion suuruus voi olla enintään aluehallituksen jäsenen vuosipalkkion suuruinen. Kokouspalkkioissa tytäryhteisö noudattaa Lapin hyvinvointialueen hallintosäännössä määriteltäviä kokouspalkkiokäytäntöä.

Aiempaa palkkiosääntöä noudatetaan siihen saakka, kunnes yhtiökokous on valinnut vaalien jälkeisen uuden hallituksen.

3.14 Etuuksien vastaanottamista koskeva ohjeistus

Tytäryhteisöissä noudatetaan soveltuvin osin etuuksien vastaanottamisessa Valtiovarainministeriön ohjetta vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista (VN/27196/2023).

3.15 Esteellisyys konsernissa

Luottamushenkilö tai viranhaltija on esteellinen käsittelemään tytäryhteisöjen asioita hyvinvointialueen toimielimissä, mikäli hän tai hänen läheisensä toimii samanaikaisesti tytäryhteisön johdossa.

3.16 Valmiussuunnittelu ja varautuminen

Hyvinvointialueen on valmiussuunnitelmin ja normaaliolojen häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluun sekä muine toimenpiteineen huolehdittava siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa. Konserniyhtiöiden tulee osana hyvinvointialuekonsernia huomioida tämä velvoite toiminnassaan. Hyvinvointialue voi antaa konserniyhteisölle ohjeita valmiussuunnittelusta ja varautumisesta.

Tytäryhteisöjen tulee valmiussuunnitelmin sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman häiriötön hoitaminen myös erityistilanteissa ja poikkeusoloissa.

Hankkiessaan palveluita ulkopuoliselta palveluntuottajalta tytäryhteisöjen tulee sisällyttää tarpeellisin osin palvelusopimukseen sopimusehdot häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin liittyvästä varautumisesta ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta.

Konserniyhtiöiden tulee huolehtia sellaisten dokumenttien salassapidosta, joiden julkinen saatavuus voisi vaarantaa konserniyhtiöiden, ja sitä kautta hyvinvointialueen toiminnan normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.

3.17 Asiakirjojen ja tiedonhallinta sekä tietosuoja

Tytäryhteisön asiakirjojen ja tietojen hallinnassa tulee noudattaa soveltuvin osin samoja periaatteita kuin hyvinvointialueella. Tytäryhtiön tulee noudattaa toiminnassaan Lapin hyvinvointialueen tietoturva- ja tietosuojapolitiikkaa. Konsernijohto asettaa tietosuojan ja tietoturvallisuuden konsernitason vaatimukset. Tytäryhteisön johto vastaa oman organisaationsa osalta siitä, että nämä vaatimukset toteutuvat, ja että niitä noudatetaan myös tytäryhteisön toiminnassa

Tytäryhteisön toiminnan lakatessa tulee sopia asiakirjojen arkistoisesta.

3.18 Tiedottaminen

Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa tytäryhteisöjä koskevista asioista tulee huomioida voimassa oleva viestintä-, julkisuus- ja salassapitolainsäädäntö. Tytäryhteisö voi liiketoiminnassaan hyödyntää Lapin hyvinvointialueen viestintäohjeita soveltuvin osin.

Ellei laissa tai yhteisöä koskevista määräyksissä tai säännöissä toisin määrätä, niin tytäryhteisön tiedottamisesta vastaa tytäryhteisön toimitusjohtaja ja hallitus. Tytäryhteisön toimitusjohtaja ja hallitus vastaa myös siitä, että tytäryhteisössä on tarvittavat viestintäohjeet.

Tytäryhteisön tulee tiedottaa toiminnastaan oma-aloitteisesti ja tarvittaessa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Tytäryhteisön viestinnän tulee tukea hyvinvointialuekonsernin tavoitteita.

Tytäryhteisön on informoitava konsernijohtoa ennen merkittävän asian julkiseksi tuloa. Tytäryhteisön on ennen tiedottamista huolellisesti arvioitava, vaarantaako tiedottaminen tiedon luottamuksellisuutta tai salassa pitoa, ja että voidaanko tietoa antaa ilman, että sillä aiheutetaan haittaa tytäryhteisön taloudelle tai toiminnalle.

Konsernijohto avustaa ja ohjeistaa tarvittaessa tytäryhteisöä tiedottamiseen liittyvissä asioissa.

3.19 Konsernin tarkastus

TILINTARKASTUS

Tytäryhteisöihin tulee valita tilintarkastaja. Asia tulee huomioida yhtiöjärjestyksessä.

Hyvinvointialueen tytäryhteisön tilintarkastajaksi tulee valita hyvinvointialueen tilintarkastusyhteisö, ellei tästä poikkeamiseen ole perusteltua syytä.

HYVINVOINTIALUEKONSERNIN TARKASTUS JA VALVONTA

Konsernijohto voi määritellä tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaan, analysointia ja raportointia varten tunnuslukuja ja mittareita, joilla tytäryhteisöjen toiminnan kannattavuutta, vaikuttavuutta ja talouden tilaa hyvinvointialuekonsernissa voidaan arvioida.

Tarkastuslautakunta huolehtii hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunnan tehtävät on säädetty hyvinvointialuelain 125 §:ssä.

Tarkastuslautakunnan tietojensaantioikeudesta tytäryhteisön osalta on voimassa, mitä siitä on laissa säädetty.

SISÄINEN TARKASTUS

Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä ja tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehtotuksia toiminnan kehittämiseksi. Hyvinvointialueen sisäisellä tarkastuksella on oikeus pyytää ja saada tytäryhteisöiltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot. Sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja.

3.20 Konserniohjetta täydentävistä ohjeista poikkeaminen

Hyvinvointialuejohtaja voi yksittäisessä tapauksessa antaa tytäryhteisölle luvan poiketa konserniohjeesta, mikäli sillä on toimintansa luonteen vuoksi siihen perusteltu syy.

3.21 Voimaantulo

Tämä konserniohje tulee voimaan 1.3.2026.

